

SPRAWOZDANIA

Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji w Uniwersytecie Jagiellońskim:
Język i metoda. Język rosyjski w badaniach lingwistycznych XXI wieku

W dniach 5–6 maja 2011 roku na Uniwersytecie Jagiellońskim odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Język i metoda. Język rosyjski w badaniach lingwistycznych XXI wieku”. Jej organizatorem był Zakład Językoznawstwa Rosyjskiego z Instytutu Filologii Wschodniosłowiańskiej UJ. Celem przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi na potrzebę refleksji na temat współczesnej metodologii językoznawczej oraz jej przydatności do badania rozmaitych faktów językowych. Zaproponowana tematyka spotkała się z dużym zainteresowaniem badaczy. W konferencji wzięli udział przedstawiciele środowisk naukowych z Polski oraz między innymi z Rosji, Białorusi, Ukrainy, Litwy, Czech, Norwegii, Serbii. Wygłoszono niemal pięćdziesiąt referatów.

W części plenarnej swoje referaty przedstawili: prof. Jurij Apresjan (Instytut Języka Rosyjskiego Rosyjskiej Akademii Nauk) – *Теоретическая лингвистика и практическая лексикография*; prof. Maksim Krongauz (Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny) – *Изменения в русском языке и новые технологии*. Odczytano także referat trzeciego gościa honorowego, prof. Igora Mielczuka z Uniwersytetu w Monteralu, pt. *Phraseology in the Language, in the Dictionary, and in the Computer*. W dalszej części obrad wystąpili: Andrzej Bogusławski z Uniwersytetu Warszawskiego (*О понятии переводного правила*); Roman Laskowski z Polskiej Akademii Nauk (*Стоит ли еще заниматься надежом?*). Sesję plenarną zakończyło wystąpienie Borysa Normana z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego (*Значение надежа и лексические пределы его действия*).

Obrady popołudniowe odbywały się równolegle w dwóch sekcjach. W jednej z nich odczyty dotyczyły szeroko rozumianej metodologii językoznawczej – metod badawczych i nowatorskich sposobów ich zastosowania. Swoją refleksją podzielił się między innymi: Zinaida Sabitowa z Kazachskiego Uniwersytetu Państwowego (*Новые лингвистические направления XX–XXI в.в*); Renata Rodak z UJ (*Коммуникативизм – попытка методологического компромисса*); Dorota Szumska z UJ (*Импликатура: последнее искушение лингвиста*); Krzysz-

tof Ozga z UJ (*О некоторых аспектах определения истинности суждения в современном языкознании*).

Druga sekcja poświęcona była głównie badaniom diachronicznym języka rosyjskiego i stosowanym w nich metodom interdyscyplinarnym z pogranicza językoznawstwa i antropologii. Wynikami swoich badań podzieli się między innymi: Irina Jerofejewa z Uniwersytetu Państwowego w Kazaniu (*Лингвокультурологический подход к исследованию памятников древнерусского языка*); Adam Fałowski z UJ (*Словарь-дневник Ричарда Джемса 1618–1619 г. в свете новых диалектных данных*); Lilia Kilina z Uniwersytetu Udmurtskiego (*О применении лингвотекстологического метода при проведении комплексного исследования языковых фактов русских летописей*).

Drugiego dnia konferencji w godzinach przedpołudniowych obrady toczyły się równoległe w trzech sekcjach. Sekcje A i B poświęcone były zagadnieniom semantycznym oraz syntaktycznym. Wystąpili: Natalia Ostrowska z Uniwersytetu w Nowosybirsku (*Методы изучения глагольной вариантности как периферийного явления грамматической системы современного русского языка*); Nezirin Samedowa z Uniwersytetu Języków w Azerbejdżanie (*О значении метода оппозиции для аспектологии*); Wiera Podlesska z Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego (*Синтаксические и просодические аналогии предложения в спонтанной русской речи: опыт исследования электронных корпусов с просодической разметкой*); Ałła Kozynowa z Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego (*О некоторых принципах исследования истории русской эмоционально-оценочной лексики*); Andrzej Sitarski z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (*Антропоцентрическая парадигма в изучении концепта «Время» в русском и польском языках*); Swietłana Nikiforowa z Uniwersytetu Udmurtskiego (*Древнерусские композиты-термины христианства: взаимообусловленность семантики и структуры*).

Natomiast tematyka referatów w sekcji C koncentrowała się na zagadnieniach związanych z pragmatyką. Referaty przedstawili: Jelena Markasowa z Uniwersytetu Państwowego w Petersburgu (*Об изучении коммуникативных сценариев на основе данных корпусов [Корпус рефлексивов, Звуковой корпус русского языка, Национальный корпус русского языка]*); Wiktoria Makarowa z Uniwersytetu Wileńskiego (*«Эта страна», или Концепт «Россия» в современном российском политическом дискурсе*); Katalin Kugler z Uniwersytetu w Segedynie (*Разногласия между социолингвистическими субкодами и лексикографическими пометами*).

Po południu odbyły się obrady plenarne, w których wystąpili: Michaił Dymarski z Rosyjskiego Uniwersytetu Pedagogicznego im A. Hercena (*Язык без метода или метод без языка? [Проблемы синтаксической теории в современной русистике]*); Aleksander Kiklewicz z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (*Парадигмы языкознания как репрезентативная модель*

[к семиотическим основам философии языка]); Marina Pimenowa z Uniwersytetu Humanistycznego we Włodzimierzu (*Методы изучения исторической семантики слова*); Olga Lyashewskaya z Uniwersytetu w Tromsø (*Семантика имени существительного и частотный грамматический профиль: корпусное исследование*).

W dyskusjach uczestnicy oraz goście konferencji zgodnie podkreślali, iż podjęta problematyka jest niezwykle istotna i potrzebna we współczesnym dyskursie naukowym. Obrady stworzyły okazję do wieloaspektowego spojrzenia na kwestię badań współczesnego języka rosyjskiego. Konferencja, a szczególnie burzliwe dyskusje (zwłaszcza na temat granic między semantyką a pragmatyką), były także dowodem nieustających poszukiwań nowych rozwiązań metodologicznych, które pomogłyby w pełniejszym opisie języków. Wiele odczytów z pewnością przyczyniło się do poszerzenia horyzontów badawczych i do pogłębienia wiedzy uczestników oraz gości poszczególnych sekcji. Wybrane referaty zostaną opublikowane w pierwszym tomie planowanej serii wydawniczej pt. „Język i metoda”. Zamierzeniem organizatorów jest, aby konferencja odbywała się cyklicznie co trzy lata. Zaplanowano już jej kolejny termin: na 8–9 maja 2014 roku.

Joanna Rybarczyk-Dyjewska

Sprawozdanie z posiedzenia Komitetu Słowianoznawstwa PAN (Warszawa, 4 kwietnia 2011 r.)

4 kwietnia 2011 r. odbyło się – tradycyjnie już w Warszawie – kolejne posiedzenie Komitetu Słowianoznawstwa PAN. Posiedzenie otworzyła i przewodniczyła jego części naukowej prof. Małgorzata Korytkowska.

W programie posiedzenia naukowego wygłoszone zostały dwa referaty. Jako pierwsza wystąpiła dr hab. prof. IS PAN Grażyna Szwat-Gyłybowa z referatem *Badacz kultury w płataninie zdarzeń. Jeden przykład bułgarski*. Był to głos w toczącej się w ostatnich latach dyskusji naukowej na temat miejsc pamięci w bułgarskiej kulturze narodowej. Odnosząc się do wydarzenia z 1876 r.: rzezi chrześcijańskich mieszkańców Bataku (południowo-wschodnia Bułgaria), dokonanej przez osmańskich baszybuzuków, prof. Grażyna Szwat-Gyłybowa przedstawiła refleksję na temat przednowoczesnego i nowoczesnego dyskursu, związanego z upamiętnianiem traumy. W oparciu o dwa źródłowe teksty kultury, jakimi są znany w Bułgarii obraz polskiego XIX-wiecznego malarza Antoniego Piotrowskiego *Rzeź w Bataku* oraz jego publikowana dotąd tylko we fragmentach *Autobiografia*, badaczka pokazała dysonans między możliwą do odczytania intencją twórcy a społeczną funkcją